

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (N. Cernat)

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței
Judecători

Valentina Clevadi
Mariana Pitic
Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de lichidatorul Gheorghiu Veaceslav împotriva încheierii din 03 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău,
adoptată în cadrul procesului de insolabilitate intentat față de debitorul ÎI ”Șansa-Covtunov”,

c o n s t a t ă:

La data de 01 decembrie 2014, ÎI ”Șansa-Covtunov” s-a adresat în instanța de insolabilitate cu cerere introductivă prin care a solicitat declararea insolabilității întreprinderii, din motivul supraîndatorării.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2014 a Curtea de Apel Chișinău s-a admis cererea introductivă înaintată de ÎI ”Șansa-Covtunov” privind declararea insolabilității întreprinderii, prin inițierea procedurii falimentului simplificat; s-a intentat procedura simplificată a falimentului față de ÎI ”Șansa-Covtunov” cu dizolvarea debitorului; s-a desemnat ÎI „Gheorghiu Veaceslav”, deținătorul certificatului de instruire profesională nr. 14984 din 08.04.2010, în funcția de lichidator al ÎI ”Șansa-Covtunov”; s-au înlăturat membrii organelor de conducere ale ÎI ”Șansa-Covtunov” de la gestionarea întreprinderii și a masei debitoare, cu destituirea acestora din funcțiile deținute, atribuțiile de administrare și de dispoziție, fiind transmise lichidatorului ÎI ”Șansa-Covtunov”; s-a obligat organele de conducere ale ÎI ”Șansa-Covtunov” să transmită lichidatorului ÎI „Gheorghiu Veaceslav” gestiunea întreprinderii pe bază de inventar și de bilanț, să transmită patrimoniul întreprinderii și patrimoniul personal împreună cu registrele, cu actele (contabile, financiare, corespondența ce ține de activitatea comercială) și cu ștampilele acesteia; s-a împuternicit lichidatorul să exercite toate atribuțiile în vederea administrării și reprezentării întreprinderii, valorificării și distribuirii masei debitoare, ce aparține întreprinderii și membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale care poartă răspundere nelimitată solidară pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, exceptându-se acele bunuri care, în conformitate cu legislația în vigoare, nu fac obiectul

urmăririi, precum și alte atribuții prevăzute de lege, în măsura în care sunt necesare pentru terminarea tuturor operațiunilor procedurii falimentului simplificat; s-a obligat reprezentanții organului afacerilor interne și a altor organe de drept, la cererea scrisă sau verbală a lichidatorului, să asigure ordinea publică și să participe la exercitarea atribuțiilor acestuia, iar în scopul prevenirii modificării stării bunurilor întreprinderii debitoare și a membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale, în perioada derulării procedurii simplificate de faliment, s-a dispus aplicarea următoarelor măsuri de asigurare: a) s-a interzis înstrăinarea bunurilor din masa debitoare și sistarea oricărei modificări legate de statutul juridic al întreprinderii debitoare sau al bunurilor ei, cât și a bunurilor membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale care poartă răspundere nelimitată solidară pentru obligațiile acesteia cu întreg patrimoniul lor, exceptându-se acele bunuri care, în conformitate cu legislația în vigoare, nu fac obiectul urmăririi, fără învoirea expresă a lichidatorului; b) s-a pus sub sechestru corespondența comercială a întreprinderii debitoare; c) s-a suspendat urmărirea individuale ale creditorilor și executările silită asupra bunurilor întreprinderii debitoare și a membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale, precum și curgerea prescripției dreptului de a cere executarea silită a creanțelor acestora contra întreprinderii debitoare; d) s-a suspendat calcularea penalităților, dobânzilor și altor plăți aferente datoriilor creditoare ale întreprinderii debitoare și a membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale; e) s-a interzis instituțiilor financiare în care întreprinderea debitoare și membrii familiei-posesori ai întreprinderii individuale au deschise conturi, de a dispune de mijloacele existente în conturile debitoare, fără un ordin al lichidatorului și s-a prescris ca toate achitățile cu întreprinderea debitoare să fie executate numai prin contul bancar de acumulare, gestionat de lichidator; f) s-a interzis achitarea dividendelor, efectuarea altor plăți legate de valorificarea hârtiilor de valoare, achitarea veniturilor pe cotele de participare, distribuirea profitului, răscumpărarea sau procurarea de către debitor și a membrilor familiei-posesori ai întreprinderii individuale, a acțiunilor plasate, sau achitarea contravalorii părții de participare; s-a stabilit ședința de validare a creanțelor pentru data de 18.02.2015 ora 10:00; s-a obligat lichidatorul să efectueze notificările prevăzute de art. 35 alin. (2) și (4) din Legea insolvenței și să prezinte, în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv, instanței de insolvență spre aprobare un proiect al bilanțului de lichidare, care să reflecte valoarea activelor sau actul de carență a acestora, inclusiv creanțele confirmate și datoriile care se află pe rol în instanța de judecată; s-a obligat lichidatorul să execute silit prezenta hotărâre în partea preluării bunurilor din masa debitoare, care se află la debitor și la membrii familiei-posesori ai întreprinderii individuale sau la terți cu evacuarea forțată a persoanelor care le dețin în posesie sub orice formă în modul prevăzut de art. 107 din Legea insolvenței.

Prin încheierea din 13 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins, ca lipsit de temei, demersul lichidatorului ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav privind eliberarea de sub sechestru a imobilului cu statut de magazin, cu nr. cadastral 1201312.046.01, cu suprafața de 94,8 m.p. și a terenului aferent cu nr. cadastral 1201312.046 cu suprafața de 0,014 ha, amplasate în or. Basarabeasca, str. Vokzalnaia,

aplicat prin hotărârea din 15.12.2014 a Curții de Apel Chișinău în scopul separării bunurilor vizate din masa debitoare.

Prin încheierea din 21 octombrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea lichidatorului ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav privind retragerea demersului de eliberare de sub sechestru a imobilului a imobilului cu statut de magazin, cu nr. cadastral 1201312.046.01, cu suprafața de 94,8 m.p. și a terenului aferent cu nr. cadastral 1201312.046 cu suprafața de 0,014 ha, proprietate a ÎI „Șansa-Covtunov”, amplasate în or. Basarabeasca, str. Vokzalinaia și s-a încetat procesul pe demersul dat.

Prin încheierea din 03 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a aplicat față de lichidatorul ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav amendă în mărime de 10000 lei, care urmează a fi achitată la bugetul de stat și s-a avertizat că în caz dacă nu va dispune valorificarea neîntârziată a masei debitoare a ÎI „Șansa-Covtunov”, în termen de până la data de 29 iunie 2016, nu va prezenta raportul final și bilanțul de lichidare a debitorului, instanța de insolvabilitate va expedia în adresa Ministerului Justiției al RM o prezentare privind activitatea insuficientă a acestuia în scopul retragerii autorizației.

La data de 18 iulie 2016 lichidatorul ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii din 03 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând repunerea în termen a recursului și casarea acesteia.

În motivarea recursului s-a invocat că, instanța de insolvabilitate neîntemeiat a adoptat încheierea contestată.

Menționează recurentul că, concluzia instanței de insolvabilitate este nejustificată, deoarece a întreprins măsuri necesare pentru vânzarea bunurilor din masa debitoare a ÎI „Șansa-Covtunov”, prin organizarea licitațiilor, însă bunurile imobile nu au fost vândute din motiv că la licitație nu a participat nici un cumpărător.

Susține că, ședința de judecată din 01 iunie 2016 în instanța de insolvabilitate nu a avut loc din motiv că prin Hotărârea Guvernului a fost declarată zi liberă, iar la următoarele ședințe de judecată instanța de insolvabilitate nu l-a înștiințat.

Afirmă recurentul că, în luna martie 2016 a avut o intervenție și până în luna iunie 2016 a fost în concediul medical, iar despre acest fapt a informat instanța de insolvabilitate, expediindu-le extrasele medicale. Însă, cu toate acestea, instanța a ignorat probele prezentate și a adoptat încheierea contestată. Mai mult ca atât, a emis actul judecătoresc în lipsa acestuia, nefiind înștiințat legal despre data și ora ședinței de judecată din 03 iunie 2016.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Conform art. 8 alin. (1) a Legii insolvențării, nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvabilitate a adoptat încheierea la data de 03 iunie 2016, care însă a fost adusă la cunoștință recurentului la data de 29 iunie 2016, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei precum și recunoscut de către recurent în cererea de recurs (f.d. f.d.169, 178). Astfel, recursul declarat la data de 14 iulie 2016, se consideră în termen.

Respectiv nu este necesar de a repune în termen recursul declarat de lichidator.

Analizând legalitatea actului de dispoziție contestat, prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile speței date, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de lichidatorul ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav întemeiat și pasibil de a fi admis, iar cauza restituită la rejudecare, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Conform art. 66 alin. (1) din Legea insolvenței, administratorul și lichidatorul au următoarele atribuții principale:

a) examinarea activității debitorului asupra căruia se inițiază procedura de insolvență în raport cu situația de fapt, întocmirea unui raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la insolvență, menționându-se persoanele cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii, prezentarea acestui raport instanței de insolvență în termenul stabilit de ea;

b) deschiderea, examinarea, sigilarea, sechestrarea încăperilor de producție, a depozitelor, spațiilor comerciale și administrative, altor asemenea; evacuarea bunurilor și a persoanelor din încăperile ocupate ilegal; inventarierea patrimoniului debitorului, partajarea lui, adoptarea de măsuri pentru conservarea masei debitoare;

c) notificarea creditorilor, verificarea creanțelor și, după caz, formularea de obiecții referitor la ele, întocmirea tabelelor de creanțe;

d) convocarea, prezidarea și asigurarea secretariatului adunării creditorilor sau a acționarilor, a asociațiilor ori a membrilor debitorului persoană juridică;

e) primirea remunerației în modul stabilit de lege;

f) solicitarea și primirea gratuită de la participanții la procesul de insolvență, de la alte persoane, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, a informațiilor și explicațiilor necesare pentru executarea atribuțiilor, precum și de la debitor a informațiilor despre veniturile și bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv despre cele care se află în proprietate comună pe cote-părți;

g) solicitarea instanței de a dispune participarea colaboratorilor organelor afacerilor interne la executarea atribuțiilor;

h) exercitarea dreptului de acces în spațiile de serviciu ale debitorului, studierea documentelor care se află acolo, efectuarea, după caz, a expertizei activităților cuprinse în procedurile derulate la cererea instanței sau a altor organe, inclusiv în procedură de urmărire penală;

i) sesizarea organelor de resort despre contravențiile și/sau infracțiunile depistate în executarea atribuțiilor;

j) organizarea și vânzarea la licitație sau prin negocieri directe a bunurilor din patrimoniul debitorului în conformitate cu prezenta lege;

k) încheierea de tranzacții, stingerea datoriilor, dispunerea încetării fidejusiunii, renunțarea la garanții reale cu condiția confirmării acestor acțiuni de către adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor;

l) colectarea datoriilor față de debitor și recuperarea silită a bunurilor debitorului aflate în posesiunea unor terți;

m) administrarea conturilor bancare speciale, destinate acumulării mijloacelor bănești obținute în procesul de insolvență, denumite în continuare conturi de acumulare. Astfel de conturi se deschid în băncile care nu sînt creditori ai debitorului;

n) executarea măsurilor de asigurare aplicate de instanța de insolvență în cazurile prevăzute expres de ea;

o) îndeplinirea hotărîrilor instanței de insolvență, a hotărîrilor adunării creditorilor și ale comitetului creditorilor, adoptate în limitele competenței lor, emiterea de ordine, decizii, dispoziții și de alte acte în vederea exercitării atribuțiilor;

p) elaborarea planului procedurii de restructurare la solicitarea adunării sau a comitetului creditorilor;

q) prezentarea către instanța de insolvență, adunarea creditorilor sau comitetul creditorilor a rapoartelor despre starea masei debitoare și despre îndeplinirea atribuțiilor;

r) ținerea registrelor de evidență a datoriilor creditoare și a datoriilor debitoare ale debitorului;

s) conducerea și/sau supravegherea debitorului, administrarea masei debitoare;

t) asigurarea integrității masei debitoare, asigurarea prin contract a bunurilor, după caz;

u) elaborarea criteriilor de concediere și angajarea specialiștilor sau a experților;

v) disponibilizarea angajaților debitorului;

w) contestarea în instanța de insolvență, în modul stabilit de lege, a creanțelor creditorilor și a oricăror tranzacții sau transferuri;

x) sesizarea instanței de insolvență despre orice alte probleme care apar pe parcursul exercitării atribuțiilor sale;

y) distribuirea către creditori a sumelor de bani rezultate din valorificarea masei debitoare, conform prezentei legi, întocmirea bilanțului de lichidare a debitorului;

z) efectuarea unor alte acțiuni stabilite expres de prezenta lege.

Conform art. 67 alin. (1) al Legii insolvenței, administratorul/lichidatorul își exercită atribuțiile sub supravegherea instanței de insolvență care examinează cauza de insolvență. Instanța poate solicita oricând explicații sau un raport despre starea de lucruri și despre administrarea masei debitoare. Dacă administratorul/lichidatorul nu își îndeplinește obligațiile sau dacă administratorul/lichidatorul destituit nu prezintă raport pentru perioada sa de activitate, nu restituie bunurile și nici documentele pe care le deține în legătură cu procesul de insolvență, instanța, după un avertisment, aplică o amendă judecătorească al cărei cuantum nu poate depăși 30000 de lei, care se achită la bugetul de stat.

În interpretare corectă a prevederilor enunțate – art. 67 alin. (1) al Legii insolvenței, instanța de recurs relevă, că instanța de insolvență va aplica o amendă

judecătorească administratorului care nu își îndeplinește obligațiile sau care, fiind destituit, nu prezintă raportul pentru perioada sa de activitate, nu restituie bunurile și nici documentele pe care le deține în legătură cu procesul de insolvență, numai după un avertisment.

Deci, aplicarea lichidatorului a unei amenzi este posibilă la cumularea unor condiții: neexecutarea obligațiilor; aplicarea anterioară a unui avertisment.

Avertismentul, reglementat în art.67 al Legii insolvenței, urmează a fi calificat ca fiind o sancțiune aplicată administratorului/lichidatorului pentru neexecutarea obligațiilor sale prevăzute de lege sau impuse în seama sa de către instanța de insolvență.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de insolvență, prin încheierea din 03 iunie 2016, a aplicat lichidatorului ÎI „Șansa-Covtunov” – Gheorghiu Veaceslav amendă în mărime de 10000 lei.

În susținerea concluziei sale, instanța de insolvență a menționat că lichidatorul Gheorghiu Veaceslav a fost înștiințat despre ședința de judecată - din 03 iunie 2016, însă nu s-a prezentat și nu a informat instanța despre motivul neprezentării.

De asemenea, instanța de insolvență a indicat că lichidatorul nu a prezentat instanței raportul despre derularea procesului, astfel neexecutându-și obligațiile prevăzute de art.66 al Legii insolvenței.

Colegiul stabilește că instanța de insolvență a aplicat amenda în mărime de 10000 lei pentru neexecutarea obligațiilor stabilite de legiuitor, tergiversarea neîntemeiată a derulării procedurii de insolvență și că nu întreprinde nici o măsură în vederea valorificării masei debitoare în scopul de a stinge creanțele existente, fără aplicarea anterioară a avertismentului. Ori, la materialele cauzei lipsesc date confirmative în acest sens.

Respectiv, Colegiul constată că instanța de insolvență pricipit a sancționat pecuniar lichidatorul nefiind întrunite condițiile legale pentru aceasta.

Totodată, Colegiul mai reține că lichidatorul a invocat ca argument al inacțiunilor sale aflarea în concediu medical. A mai invocat că totuși a întreprins acțiuni în vederea valorificării masei debitoare enumerând licitațiile desfășurate, precum și indicând despre alte circumstanțe obiective care nu-i permit în deplină măsură exercitarea obligațiilor sale cum ar: examinarea unor cauze conexe procesului de insolvență în instanțele de judecată, existența interdicțiilor pe bunurile ce urmează a fi valorificate.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa încheierea instanței de insolvență cu remiterea pricinii la rejudecare.

La rejudecare, instanța de insolvență urmează să ia în considerare cele expuse supra, să supună aprecierii argumentele invocate de către lichidator, să confirme sau să infirme cele indicate de ultimul și în dependență de aceasta să adopte soluția legală potrivă speței.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către lichidatorul Gheorghiu Veaceslav.

Se casează încheierea din 03 iunie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cadrul procesului de insolabilitate intentat față de debitorul ÎI ”Șansa-Covtunov” cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de insolabilitate - Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Valentina Clevadî

Judecători

Mariana Pitic

Oleg Sternioală